

Ajalehes Postimees 1904–1905 ilmunud teateid ja sõnumeid Eesti-Maruhhast ja Sorikülalt. Põhja-Kaukaasia: Maruhha ja Soriküla. Arsti elamaasumine eesti külade naabrusesse. Ilmaolud. Ajalehtede lugemine Sorikülas (kokku 20 eksemplari). Põllu rendihind. Uute saabujate kunagine lahke vastuvõtt. Rahutused Põhja-Kaukaasias. Maruhha eestlaste palvekiri. Soriküla eestlased, kes käivad Sorikülalt Eesti-Haginskisse põldu pidama. Digiteeris A. Aule, kirjaviis muutmata.

Postimees (nr. 190), 26. august 1904, lk. 3

Kubani maakonnast. Hussõ-Kardaniku ja Maruho Eesti asundused wõiwad rõõmustada, sest neile on naabrusesse neil päiwil *tohter* elama asunud. Tohterist oli siin väga suur puudus. — *Põud* oli siin kõwa. Kakskümmend aastat ei olla sellesarnast olnud. Wiljapõldudele aga ei tee kuum veel vähematki wiga.

Postimees (nr. 58), 12. märts 1905, lk. 5

Kaukasiast. Tänowu oli meil päris kodumaa *talw* — *külm* ulatas isegi kahekümne pügala ligi. Lund oli hää kord maas, nii et elanikud üsna rõõmsad oliwad üle mitme aasta „saaniga” sõites, ehk siin küll ühelgi hingel päris saani ei olegi. Sinari-pakkudele on kodarad sisse peksetud ja saan ongi walmis. „Saksa-sõidu” korral tõmmatakse reele mõni redel pääle. — Elame siin mägede all üsna tasa ja wagusi, ei teaks terwest haritud ilmast midagi, kui ajakirjandus puuduks. Hussõ-Kardaniku külas loetakse tänowu üle 20 eks. *Eesti ajalehti* 40 pere pääle, kuna siin waremini wahel 1 eks. olla loetud. Ei wõi ütelda, et rahwas kirjanduse wastu tuim on, kui seda aga igakord saadawal oleks. Põldu hariwad inimesed väga wähe, suurem rikkus on *kariloomades*. *Põllutessätini* eest maksawad nad kroonule 30 kop. renti, siisgi on neid inimesi palju, kes sedagi veel paljuku panewad. Mis peaksiwad need küll Baltimaal pääle hakkama? *Maruho ja Hussõ-Kardaniku külad* on aasta-kümned nagu „pelgulinna-deks” olnud paljudele kodumaalt ja mujalt Eesti asundustest pärit olewatele inimestele. Jõudsiwad nad siia, siis oliwad nad oma päris-maa pääl: külaelanikud ei kitsendanud nende elu kuidagi wiisi, waid jagasiwad „pesata lindudega” kõik ühewõrra. Wähe küll arwata, et teistes Eesti asundustes niisugust lahkust palju juhtuks.

„Elanik.”

Postimees (nr. 132), 20. juuni 1905, lk. 3

Kaukasiast. Juba ulatab tõrkumine isegi Põhja-Kaukasiasse maaelanikkude sekka. Mitmes kohas on ülesässitajad töölisel põldude päält minema kihutanud, teistes kohtades jälle töölistele palka lasknud juurde panna. Taga-Kaukasiast on tapmine lahti. Wäga haruldasi lendlehti on kasakate küladesse laiali laotatud. — Ilmad on tänini kuiwapoolsed olnud. Kaugemal lagedal maal algas heinaaeg juba lehe-kuu keskpaigas. Sääli olla maa päris ära kõrwenud kuumuse pärast. Maa pärisrahwas läheb päew-päewalt julgemaks ja jultunumaks. On, näha, nagu oleks midagi nende poolt tulemas. Juuni-kuu algul saatsiwad eestlased Maruho külast kohalikule maakonna atamanile palwekirja wõi kaebtuse, mille üks kaebajatest ära wiis. Kui ataman ümbriku awas, oli selle sees üks poogen — puhast paberit.

—i—

Postimees (nr. 162), 27. juuli 1905, lk. 2

Põld kaugel. Uskumata asju saadawad siin inimesed korda, mis kodumaalase kõrwale koguni muinasjutuna kõlawad. Waadake Europa-Wenemaa kaardi päält kus kohas Suur-Selentshuki jõgi Kubani maakonnas mägedest pää wälja pistab, säälsamas, wersta wiis hommikupool, asub Eesti küla Hus-Kardonik. Nüüd mõõtke järele, kui palju maad saab siit Jegorlõtskisse, mis Doni kasakate maakonna piiri pääl asub! Sääli on Eesti asundus Eesti-Haginski, kalmukite steppides. Meie mehed arwawad seda wahet umbes 400—500 wersta ning käiwad sinna siit härgadega — *põldu harima ja wilja koristama!* Härjad ei käi päewas üle kolmekümne wersta ära ja nüüd wõib igauks arvata, kui kuu see reis edasi-tagasi wältab. Enne Jaanipäew 1 nädal läks siit eestlane jälle Haginskisse oma nisupõldu kokku panema. Minewal sügisel käis mees sedasama maha külimas. See on weel keskmine reisi pikkus: meie naabrid, wäikewenelased, käiwad Kaspia mere äärde *Petrowskisse* heeringate järele, kuhu 600 wersta saab. Waatke kaardi päält järele ja imestage!

Sääline elanik.